

**JAARBOEK
VAN HET
 EUROPEES
GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN
PENNINGKUNDE**

20
15

INHOUDSTAFEL

Verantwoordelijken van het EGMP	I
Afdelingen van het EGMP	II
Verslag van de AV van het EGMP FV (30/V/2015)	VI

Luk BEECKMANS, Jean-Pierre PARENT & Nico DE BROUWER

Kleine denieren op de Kapellekouter in Kruishoutem	1
--	---

Linda EVERAERT

Een medaille van de Jacobietenbeweging nader bekeken: het Atterbury-complot en de <i>Unica Salus</i>	9
---	---

Raf VAN LAERE

Het muntschattencomplex van Nieuwerkerken uit het begin van de 19 ^{de} eeuw	21
---	----

Pierre DEGEL

De Tiense vrijwilligers van 1830 in de geschiedenis en de numismatiek	81
--	----

Jan MOENS

De Latijnse Muntunie – analyse van de oprichtingsakte <i>dd</i> ^o 23/XII/1865	103
---	-----

Huguette TAYMANS

Een gouden medaille op het driejaarlijks salon te Gent in 1880	127
--	-----

Huguette TAYMANS

Het hergebruik van Gentse noodmunten	133
--------------------------------------	-----

Yvo DE CRAEMERE

Een plakiet met een Sino-Belgische geschiedenis	151
---	-----

Joris FREDERICKX

Maak je eigen muntstempel! – Kies je eigen muntontwerp!	163
--	-----

Laurens AERNOUT

- Het muntteken op de 1 frank-stukken van Albert II 197

Jan MOENS

- De numismatische geschiedenis tot 1900 van platina
en aanverwante metalen – Tweede aanvulling 201

RECENSIES

- J.-Cl. MARTINY, *Het munthuis in Gent 768-1584* (Aimé HAECK) –
H. VANHOUDT, *De munten van de Bourgondische, Spaanse en*
Oostenrijkse Nederlanden 1434-1830 (René WAERZEGGERS) –
W. GEETS, *Rekenmunt en klinkende munt in de Zuidelijke*
Nederlanden 13de tot 18de eeuw (Bert VAN BEEK) 205

MAKE YOUR OWN MARK! – MAAK JE EIGEN MUNTSTEMPEL! CHOOSE YOUR DESIGN BY YOURSELF! – KIES ZELF HET ONTWERP!

Joris FREDERICKX

INLEIDING ^[1]

BIJ DE UITREIKING VAN DE TWEEJAARLIJKSE NUMISMATISCHE EREPRIJS VAN Numismatica Tienen op zaterdag 25 oktober 2014 gaf Antoine BRUYLANDT, één van de laureaten, een uiteenzetting over ontwerpwedstrijden voor de productie van Belgische munten, een betoog dat hij bovendien aanschouwelijk maakte met een prachtige, toepasselijke tentoonstelling.

Uit zijn uiteenzetting bleek dat bij die ontwerpwedstrijden graveurs van de Koninklijke Munt en ook heel wat kunstenaars waren betrokken. Het werd dus duidelijk dat er zich toen een vrij elitaire groep mensen én met het ontwerp én met de keuze van het definitieve concept bemoeiden.

Antoine Bruylandt kende voor de periode die hij behandelde (1847-1948) geen enkel voorbeeld van ook maar enige participatie van 'Jan-met-de-pet'. Pas in 1979 betrok onze toenmalige regering 'alle Belgische kunstenaars' bij de eerste nationale 'open' muntontwerpwedstrijd van het Koninkrijk België. Het ging toen om een 250 F-stuk, dat in 1980 in omloop zou worden gebracht ter gelegenheid van de 150ste verjaardag van de Onafhankelijkheid ^[2].

We gaan in deze bijdrage nader in op het fenomeen van het betrekken van de bevolking bij het ontwerpen van munten, niet alleen in België. Vandaar de meer-talige titel *'Make your own mark! Maak je eigen muntstempel! – Choose your design by yourself! Kies zelf het ontwerp!'*

ALLEREERSTE NATIONALE 'OPEN' MUNTONTWERPWEDSTRIJD IN BELGIË ^[3]

De aankondiging

Voor de herdenking van 150 jaar Belgische Onafhankelijkheid liet de toenmalige minister van Financiën, Gaston GEENS, op 15 februari 1979 volgend bericht verschijnen in het *Belgisch Staatsblad*. Spijtig genoeg stond er in deze aankondiging een fout tegen het taalgebruik van het Nederlands, een fout die later ook op het oorspronkelijke muntontwerp zou verschijnen.

^[1] De munten zijn niet op ware grootte afgebeeld.

^[2] Wegens de stijging van de zilverprijs werd de nominale waarde van het muntstuk uiteindelijk opgetrokken tot 500 F.

^[3] Didier VANOVERBEEK (tekst en ontwerp), 1832-2002 – *De Belgische Frank – Deel 1: Encyclopedie van de Belgische staatsbetaalmiddelen*, p. 9.5.19 — *Deel 2: Encyclopedie van de Belgische circulatiemunten*, p. 86.

Het Ministerie van Financiën schrijft een tekenwedstrijd uit met het oog op het creëren van een type van muntstuk, uitgegeven ter gelegenheid van de 150^e verjaring (*sic!*) van de Onafhankelijkheid van het Koninkrijk.

Deze wedstrijd staat open voor alle Belgische kunstenaars.

Het reglement van deze wedstrijd kan schriftelijk aangevraagd worden bij de Koninklijke Munt van België, Pachecolaan 32, te 1000 Brussel.

Aanvechtbaar taalgebruik

Uit het Jaarboek van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde van 1984 citeer ik enkele alinea's die het fout taalgebruik bekritiseren ^[4]:

Bij het bekijken van de afbeelding 3 valt in de tekst op de achterkant van deze herdenkingsmunt '150^e VERJARING' dadelijk op. Het Tijdschrift voor Numismatiek heeft het onder de titel 'Projekt voor een Belgisch muntstuk van 250 frank voor 1980' over de 150ste verjaardag van de onafhankelijkheid van het koninkrijk (10). Het woord 'verjaring' wordt in de standaardtaal thans nog uitsluitend als rechtsterm gebezigd. De voorkeur gaat nu eerder naar 'herdenking' of 'viering', al naargelang van de context.

Dit ontwerp – uiteindelijk zou de nominale waarde niet 250 fr. maar 500 fr. worden – schittert dus echt niet door zijn woordgebruik. Alweer tekenend voor de taalkennis van enkelen die ontegensprekelijk beter zouden moeten kunnen.

Ook Gazet van Antwerpen had er in een artikel geen al te best woord voor over: 'Overigens had minister Geens het tijdens de overhandiging der prijzen over de 150ste verjaardag van onze onafhankelijkheid'.

Maar op het muntstuk zelf is er sprake van de '150^e verjaring van de onafhankelijkheid van België'. Voer voor filologen wellicht. Iets wat men met '150 jaar onafhankelijk België' in elk geval zou vermeden hebben (11).

Ondanks het feit dat een koninklijk besluit (12) en enkele ministeriële besluiten (13 en 14) hardnekkig van 'verjaring' blijven spreken, werd het opschrift op de definitieve uitvoering toch verbeterd: '150 JAAR ONAFHANKELIJKHEID VAN BELGIË'.

Gelukkig maar, zouden we zeggen.

Een voorgeschreven beperkte vrijheid

Het stond de deelnemers volledig vrij de elementen voor de schikking, inschriften en de thematische voorstelling zelf te bepalen, met dien verstande, dat bij de samenstelling van de tekening vijf ruimten dienden te worden vrijgelaten om er de beeldenaar van de vijf koningen van onze dynastie in te graveren.

[4] Joris FREDERICKX, *Het taalgebruik op munten van het Koninkrijk België*, in Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde – Jaarboek 1984, p. 73-74.

De keuze van de bekroonde ontwerpen^[5]

Van de 420 ingezonden ontwerpen werden er door de jury zes aan minister Gaston GEENS aanbevolen.

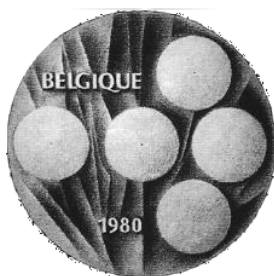
Deze jury was samengesteld uit de heren Paul DE BAECK en Maurice COLAERT van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek, Emiel KESTENS, Directeur-generaal van de Thesaurie, en Robert VOGELEER, Muntmeester.

De prijswinnaars en hun ontwerpen

Op 3 juli 1979 werden de prijzen aan de zes laureaten uitgereikt:

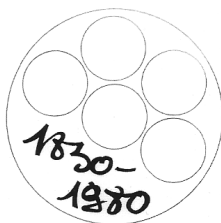
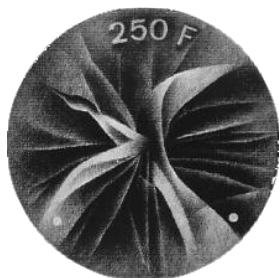

1ste prijs: Wieslaw
BARTOLOMIEJ BIE-
LYSZEW (WBB) uit
Ukkel: 200.000 frank

2de prijs: Marc LAF-
FINEUR uit Luik:
100.000 frank

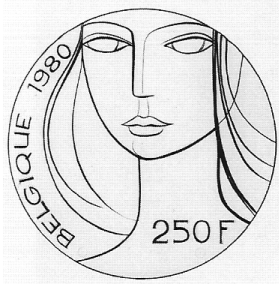
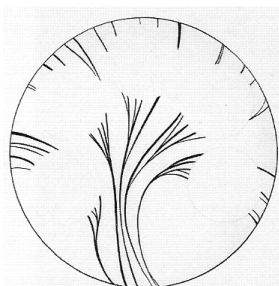
^[5] Met dank aan de Koninklijke Munt van België, en in het bijzonder dhr. Didier VANOVERBEEK, voor het welwillend ter beschikking stellen van de voor dit artikel noodzakelijke gegevens.

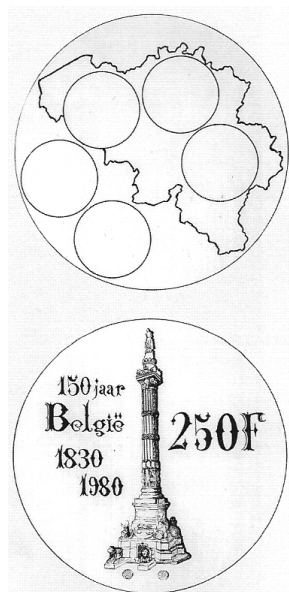
3de prijs: Denis Cou-
LON uit Saint-
Ghislain: 100.000
frank

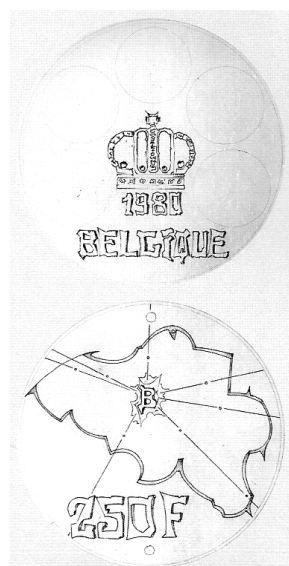
124 880

4de prijs: Pauline
CLAUDE uit Luik:
50.000 frank

5de prijs: Suzanne
DE WIT (keerzijde)
uit Sint-Katelijne-
Waver: 25.000 frank

6de prijs: John P. BIR-
KETT (keerzijde) uit
Zinnik: 25.000 frank

Een historische vergissing rechtgezet

Vooraleer er aan het bekroond werk van Wiesław BARTOLOMIEJ BIELYSZEW (Białystok 1940) verbeteringen werden aangebracht, moest op de kaart van België het Groothertogdom Luxemburg worden weggelaten. Het leek immers alsof dit was geannexeerd. Uiteraard was dit een grote flater. Door het Verdrag van London in 1867 werd het Groothertogdom Luxemburg onafhankelijk, weliswaar tot 1890 in een personele unie met Nederland verbonden. Na deze rechtzetting graveerde Paul HUYBRECHTS het winnende ontwerp in staal.

De vijf koningen

Het was het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek dat advies gaf voor de keuze van de vijf beeldenaars. Deze moesten in medaillevorm op de voorzijde worden gegraveerd.

- de beeldenaar van Leopold I van Leopold WIENER uit 1847
- de beeldenaar van Leopold II van Frantz VERMEYLEN, gegraveerd bij het overlijden van de koning in 1909
- de beeldenaar van Albert I van Godefroid DEVREESE uit 1914
- de beeldenaar van Leopold III van Marcel RAU uit 1936
- de beeldenaar van Boudewijn van Harry ELSTRØM uit 1969.

De definitieve ontwerpen

Specificaties van de munten

Voorzijde	Het inschrift 1830 BEL- GIË 1980 of 1830 BEL- GIQUE 1980 onder de hoofden van de vijf Belgische vorsten.
Keerzijde	In een gestileerde landkaart van België de tekst 150 JAAR ONAFHAN KELIJKHEID VAN BEL GIË of 150 ANS D'INDEPEN DANCE DE LA BELGI QUE. Onderaan de nominale waarde 500 F.

	Links van de waarde aanduiding staat het muntmeesterteken, een vogel, en rechts staat het muntteken van de Koninklijke Munt, het hoofd van de aartsengel Michaël. De initialen van de ontwerper WBB en van de graveur PH staan rechts van de kaart van België.
Uitgiftejaar	1980
Diameter	37 mm
Massa	23 g
Legering	Type 1: kern Cu 75% – Ni 25%, geplateerd met twee lamellen Ag 925‰ – Cu 75‰ Type 2: Ag 512‰ – Cu 390,5‰ – Ni 97,5‰
Muntrand	Effen
Aanmunting	Type 1: KB 20-06-1980 (BS 25-06-1980) Type 2: MB 20-10-1980 (BS 30-10-1980) MB 01-12-1980 (BS 03-12-1980) MB 20-01-1981 (BS 24-01-1981)
Oplage	Type 1: 1.000.000 ex. in elke hoofdlandstaal Type 2: 52.100 ex. in het Nederlands + 52.700 ex. in het Frans
Ontmunting	KB 03-09-1990 (BS 06-09-1990) Definitieve ontwaarding: 01-01-1992
Betaalkracht	Onbeperkt

RECENTE ONTWERPWEDSTRIJD IN HET KONINKRIJK BELGIË: 2013 – 100 JAAR KONINKLIJK METEOROLOGISCH INSTITUUT (KMI)

Het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België, Ringlaan 3, 1180 Brussel

Op 31 juli 1913 werd de meteorologische dienst van de Koninklijke Sterrenwacht een autonoom nationaal wetenschappelijk instituut: het **Koninklijk Meteorologisch Instituut van België**. Dit was de officiële erkenning voor zijn jarenlange ervaring in wetenschappelijk onderzoek en dienstverlening naar de bevolking toe, sinds 1833 als onderdeel van de Sterrenwacht.

De herdenkingsmunt

Er kwamen uit het publiek 700 inzendingen binnen. De jury diende hieruit een ontwerp te kiezen dat het best aan de opgelegde criteria beantwoordde.

Deze criteria hielden in dat op een beperkte ruimte het weer en de 100ste verjaardag van het KMI moesten worden gesymboliseerd, en dit op een manier die rekening hield met de monetaire wetmatigheden.

De jury bestond, naast uit een medewerker van de Koninklijke Munt en één van het KMI, uit de weerpresentatoren van verschillende tv-zenders: Sabrina JACOBS (RTL-TVI), David DEHENAUX (VTM) en Frank DEBOOSERE (VRT), die werd vertegenwoordigd door zijn collega Sabine HAGEDOREN.

De jury besloot om de eerste prijs toe te kennen aan de heer **Peter DENAYER** uit Hofstade (Zemst) omwille van het krachtige ontwerp waarbij de symboliek van het weer op een eenvoudige maar goed zichtbare manier is weergegeven.

Het winnende ontwerp werd in september 2013 geslagen.

De tweede prijs werd toegekend aan het ontwerp van mevrouw **Patricia CULOT** uit Rixensart, waarbij vooral de zonnige kant van het weer werd benadrukt.

Bovendien kon men voor de publieksprijs op de website van de Koninklijke Munt eveneens een voorkeur te kennen geven.

Hier viel het ontwerp van **Thomas CORNELIS** en **Jeroen LEJON** in de prijzen.

Bij dit ontwerp werd de munt opgedeeld in vier stroken, die telkens een ander weersverschijnsel uitbeelden.

De eerste muntslag van de herdenkingsmunt

Traditiegetrouw werd er voor een belangrijke muntuitgifte een plechtige eerste muntslag georganiseerd. Onder het goedkeurende oog van Koen GEENS, toenmalig minister van Financiën (*rechts op de foto*), en van Philippe COURARD, toenmalig staatssecretaris van Wetenschapsbeleid (*links op de foto*), werd de eerste muntslag uitgevoerd.

Niet alleen de winnaar van de ontwerpwedstrijd, de heer Peter DENAYER, maar ook de wedstrijdjury was bij deze plechtige muntslag aanwezig.

Specificaties van het winnend € 2-stuk

Uitgiftejaar	2013
Nominale waarde	€ 2
Massa	8,50 g
Dikte	2,20 mm
Diameter	25,75 mm
Metaal/allooi	Cu-Ni (ring) Nikkel bedekt met twee lagen nikkelmessing (kern)
Opschrift keerzijde	KMI – IRM in een O van het jaar 100
Rand	Fijne karteling met versiering (het cijfer 2 gevolgd door 2 sterretjes zesmaal herhaald)
Graveur	Luc LUYCX
Oplage	2 miljoen circulatiemunten, waarvan 5.000 stuks in FDC en 5.000 in <i>prooflike</i> kwaliteit

RECENTE ONTWERPWEDSTRIJDEN IN DE EUROPESE UNIE

2009 – Tien jaar EMU (Economische Monetaire Unie)

De Europese Economische en Monetaire Unie (ook wel Economische en Monetaire Unie of Europese Monetaire Unie of in afgekorte vorm EMU genoemd) is het project dat is bedoeld om in de Europese Unie een monetaire unie met een geharmoniseerde economische politiek tot stand te brengen. Het project van de EMU werd in 1990 met een drie-fasenplan gelanceerd. De EMU werd gesticht bij het Verdrag van Maastricht van 1992 en ging in 1999 daadwerkelijk van start.

De herdenkingsmunt

Naar aanleiding van het tienjarig bestaan van de EMU werden er na een wedstrijd tussen alle munthuizen van het eurogebied door de onderscheiden muntmeesters vijf ontwerpen gepreselecteerd die in aanmerking kwamen om een €2-stuk te sieren.

Via een stemming op een speciaal daartoe ontwikkelde website konden de burgers het definitieve ontwerp kiezen. Deze stemming vond plaats van 31 januari tot 22 februari 2008.

Alle burgers en inwoners van de EU mochten hun stem uitbrengen. Elke persoon mocht slechts eenmaal stemmen. Onder degenen die voor het winnende ontwerp hadden gestemd, werd er een prijswinnaar geselecteerd; de prijs bestond uit een set euroverzamelmunten van hoge waarde.

Links Joaquín ALMUNIA, tot 2014 Europees commissaris voor de Mededinging

Het winnende ontwerp kreeg 41,48% van het totaal van 114.955 stemmen. Het was de Griek **George STAMATOPOULOS**, een ontwerper bij de Griekse centrale bank, die met de eer ging lopen.

De vijf geselecteerde muntontwerpen

1ste prijs

Het primitief karakter van het winnend ontwerp symboliseert de euro als het sluitstuk in de lange ontwikkelingsgeschiedenis van de handel. Die begon met de ruilhandel in de prehistorie en uiteindelijk leidde ze tot de economische en monetaire unie.

2de prijs

Een spiraal van tien steeds grotere sterren of van tien burgers die elkaar de hand geven verbeeldt de kracht en de dynamiek die de euro aan tien jaar economische en monetaire unie te danken heeft.

3de prijs

Naast het euroteken ziet u het Romeinse cijfer X, dat symbool staat voor 10 jaar economische en monetaire unie en voor Europa als kruispunt van volkeren en culturen. De spiraal staat voor groei en ontwikkeling.

4de prijs

Naast het euroteken ziet u het Romeinse cijfer X, dat symbool staat voor 10 jaar economische en monetaire unie en voor Europa als kruispunt van volkeren en culturen.

5de prijs

De pijlen die naar het eurosymbool wijzen, zijn half rond, net als de vergaderzaal van het Europees Parlement, waar alle volkeren van de EU vertegenwoordigd zijn.

Oplagen: België: 5.000.000 – Cyprus: 965.000 – Duitsland: 30.000.000 – Finland: 1.342.900 – Frankrijk: 10.060.000 – Griekenland: 3.992.500 – Ierland: 3.805.908 – Italië: 1.953.900 – Luxemburg: 800.000 – Malta: 700.000 – Nederland: 5.300.000 – Oostenrijk: 4.910.000 – Portugal: 1.250.000 – Slovaakse: 2.493.000 – Slovenië: 1.000.000 – Spanje: 7.900.500 – Totaal: 81.473.708.

Dit was reeds de tweede keer dat de eurolanden een gemeenschappelijke euro-herdenkingsmunt uitgeven. De eerste werd in 2007 geslagen ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van het Verdrag van Rome.

Specificaties van het winnend €2-stuk

Uitgiftejaar	2009
Nominale waarde	€ 2
Massa	8,50 g
Dikte	2,20 mm
Diameter	25,75 mm
Metaal/allooi	Cu-Ni (ring) Nikkel bedekt met twee lagen nikkelmessing (kern)
Opschrift keerzijde	In de landsta(al)en de naam van het land en de afkorting voor Economische en Monetaire Unie samen met de periode 1999-2009
Rand	Fijne karteling met versiering (het cijfer 2 gevolgd door 2 sterretjes zesmaal herhaald)

2012 – Tien jaar Euro

De Euro

De euro (symbool €) is de munteenheid van de landen die behoren tot de Europese Economische en Monetaire Unie.

In 1992 werd in Maastricht besloten tot de invoering van de euro. Hierbij zou de waarde van 1 euro gelijk zijn aan 1 ECU (*European Currency Unit* oftewel Europese rekeneenheid). Sinds 4 januari 1999 werden de koersen van aandelen, obligaties en opties op de beurs in euro's uitgedrukt. De munten en bankbiljetten werden op 1 januari 2002 gelijktijdig ingevoerd in 12 lidstaten van de Europese Unie. In 2012 waren er 17 eurolanden, en sinds 1/1/2015 zijn we met 19. Ook in Monaco, San Marino en Vaticaanstad is de euro de munteenheid.

De herdenkingsmunt

Opnieuw stelde de Europese Commissie voor om de 10de verjaardag van de euro met een gemeenschappelijke uitgifte te herdenken.

Zowel ter gelegenheid van '50 jaar Verdrag van Rome' in 2007 als van '10 jaar EMU' in 2009 was er al een gemeenschappelijke munt geslagen.

En ook nu schreef de Commissie hiervoor een ontwerpwedstrijd uit, waaraan de inwoners van de EU onder bepaalde voorwaarden konden deelnemen. Het moest dus een gezamenlijk ontwerp voor de nationale zijde van wel 17 landen worden. Na een eerste selectie kon Jan Publiek vervolgens een keuze maken uit een vijftal ontwerpen.

Het was de eerste keer dat in het eurogebied een wedstrijd van deze omvang werd georganiseerd.

Voorwaarden voor deelneming aan de ontwerpwedstrijd

- Elke inwoner van het eurogebied die twaalf jaar of ouder was, mocht aan de ontwerpwedstrijd voor de nieuwe munt meedoen.
- Het ontwerp moest de eenheidsmunt en zijn voordelen of een aspect daarvan symboliseren of op een andere manier illustreren.
- Er mocht een korte uitleg van maximum 300 tekens worden bijgevoegd.
- Het ontwerp moest volledig binnen de gele centrale cirkel van het ontwerp-sjabloon blijven, dat op de website te vinden was.
- Het ontwerp mocht nergens in de buitenrand met de 12 Europese sterren komen.
- In het ontwerp moest er ruimte worden vrijgehouden om het land van uitgifte toe te voegen, zoals dat was aangegeven op een foto die op de webpagina *Upload uw ontwerp* te vinden was.
- De ontwerper mocht deze ruimte wel voorzien langs de rand in het centrale gedeelte. In deze ruimte zou nadien de naam van de lidstaat van uitgifte of een afkorting ervan moeten komen, in de taal of talen die elke lidstaat van uitgifte kiest.
- Het binnenste gedeelte moest het opschrift '2002-2012' bevatten, maar de ontwerper mocht het plaatsen waar hij wilde.
- Het ontwerp mocht noch de naam van de eenheidsmunt (d.w.z. het woord euro en dergelijke) noch een andere tekst bevatten. Evenmin mocht de denominatie van het muntstuk worden aangegeven. Het euroteken € mocht wel worden vermeld.
- De ontwerper mocht zijn/haar initialen niet op het ontwerp plaatsen. De munthuizen die de munten zouden slaan, zouden de initialen van de winnaar later toevoegen, wanneer hij of zij bekend was.
- Er mocht ook niet vergeten worden, dat het echte muntontwerp driedimensionaal moest zijn. Wellicht zou elke deelnemer het nodige reliëf aangeven.

Tijdschema van de ontwerpwedstrijd

- 29 april 2011: start van de ontwerpwedstrijd
- 29 april-20 mei 2011: ontwerpen konden worden ingediend via de daarvoor ontwikkelde website
- eind mei/begin juni 2011: preselectie van de beste vijf ontwerpen door een professionele jury
- 6-24 juni 2011: publieke online-stemming over de beste vijf ontwerpen
- 30 juni 2011: bekendmaking van de winnaar van de ontwerpwedstrijd en van de winnaar van de prijsloting onder de online-stemmers

- juli-december 2011: omzetting van het ontwerp in gespecialiseerd gereedschap (o.a. de stempel) voor het vervaardigen van munten en massaproductie van de jubileummunt door de munthuizen
- begin januari 2012: de herdenkingsmunt met het winnende ontwerp werd in de 17 EU-lidstaten van de eurozone in omloop gebracht.

De winnaar

Bijna 35.000 mensen hebben bij een onlinewedstrijd gestemd over vijf ontwerpen, die door een professionele jury waren weerhouden na een preselectiewedstrijd onder de burgers uit het hele eurogebied.

Er werden naar schatting circa 90 miljoen dergelijke munten in omloop gebracht.

Het winnende ontwerp, met 34% van de stemmen, symboliseert de manier waarop de euro de laatste tien jaar uitgegroeid is tot een echte mondiale speler, en het belang ervan voor het leven van gewone

mensen (voorgesteld door de mensen in het ontwerp) en voor de handel (het schip), de industrie (de fabriek) en de energie (windcentrales).

Uit de meer dan 800 ingediende ontwerpen selecteerde een professionele jury dit winnende design van de hand van **Helmut ANDEXLINGER**, een professioneel designer verbonden aan de Oostenrijkse Munt.

De andere geselecteerde ontwerpen

Specificaties van het winnend €2-stuk

Uitgiftejaar	2012
Nominale waarde	€2
Massa	8,50 g
Dikte	2,20 mm
Diameter	25,75 mm
Metaal/allooi	Cu-Ni (ring) Nikkel bedekt met twee lagen nikkelmessing (kern)
Opschrift keerzijde	In de landsta(a)l(en) de naam van het land of de afkorting ervan, samen met de periode 2002-2012
Rand	Fijne karteling met versiering (het cijfer 2 gevolgd door 2 sterretjes zesmaal herhaald)

Oplagen: België: 5.000.000 – Cyprus: 975.000 – Duitsland: 30.000.000 – Estland: 2.000.000 – Finland: 1.465.000 – Frankrijk: 10.032.000 – Griekenland: 992.500 – Ierland: 1.349.867 – Italië: 14.959.500 – Luxemburg: 500.000 – Malta: 500.000 – Nederland: 3.472.500 – Oostenrijk: 10.940.000 – Portugal: 500.000 – Slovakije: 987.000 – Slovenië: 971.000 – Spanje: 3.962.000 – Totaal: 88.606.367.

2015 – Dertig jaar Europese vlag

De symboliek van de vlag

Op de website van de Europese Unie wordt niet alleen de geschiedenis van de Europese vlag toegelicht, maar wordt ook de symboliek van de Europese vlag duidelijk beschreven:

“De Europese vlag staat symbool voor de Europese Unie en, in bredere zin, voor de identiteit en de eenheid van Europa.

Op de vlag staat een cirkel van 12 gouden sterren op een blauwe achtergrond. Ze staan voor de idealen van eenheid, solidariteit en harmonie tussen de volkeren van Europa.

Het aantal sterren heeft niets te maken met het aantal EU-landen. De rangschikking in een cirkel symboliseert daarentegen de onderlinge verbondenheid tussen die landen.”

(http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/flag/index_nl.htm)

Verwijzen de twaalf sterren ook wel naar ... ?

Wikipedia geeft hiervoor de volgende uitleg. Maar ... blijkbaar steunde het hiervoor ook deels op de website van de Rooms-Katholieke Kerk Nederland:

“Het aantal van 12 sterren heeft geen relatie met het aantal lidstaten van de Raad van Europa of de Europese Unie. In verschillende tradities is het getal 12 een symbool van perfectie, volledigheid en eenheid. Men vindt het getal onder meer in het aantal maanden in een jaar en het aantal uren op een klok. Ook telt de dierenriem 12 tekens. Hercules, de held uit de Griekse mythologie, moest 12 moeilijke opdrachten vervullen om onsterfelijk te worden. Reeds in het Oude Testament wordt vermeld dat Israël 12 stammen kende. Ook waren er 12 apostelen. ... Hoewel niet officieel dichten sommigen de vlag een katholieke betekenis toe: de 12 sterren en het blauw van de achtergrond verwijzen volgens hen namelijk ook naar de Maagd Maria, want in het boek ‘Openbaring’ van de Evangelist Johannes verschijnt ze met een kroon van 12 sterren. Arsène Heitz uit Straatsburg, één van de ontwerpers van de vlag, was inderdaad bijzonder gelovig. In 1989, een jaar vóór zijn dood, onthulde Heitz in l’Osservatore Romano de herkomst van zijn inspiratie: de Maria-verschijningen in de rue du Bac in Parijs.”

(https://nl.wikipedia.org/wiki/Vlag_van_Europa)

(http://www.rkk.nl/katholicisme/encyclopedie/e/europese_vlag)

Geschiedenis van de Europese vlag

De geschiedenis van de vlag begint in 1955. De Raad van Europa, die zich inzet voor de mensenrechten en de Europese cultuur, koos deze vlag voor eigen gebruik. In de daaropvolgende jaren heeft hij de Europese instellingen die toen werden opgericht, aangemoedigd dezelfde vlag te gebruiken.

In 1983 heeft het Europees Parlement besloten dat deze vlag de Europese vlag zou worden. In 1985 voerden de EU-regeringsleiders de vlag in als officieel symbool van de Europese Unie (die toen nog Europese Gemeenschap heette). Daarnaast hebben alle Europese instellingen een eigen logo.

De herdenkingsmunt

Voor de vierde keer wordt er in de eurozone een speciale herdenkingsmunt uitgegeven met een gemeenschappelijke zijde voor alle landen ervan (dus niet voor Andorra, Monaco, San Marino en Vaticaanstad). Alweer een muntwedstrijd onder het thema *‘Make your own mark – Choose your own design’*. De vorige keren was dat bij het 50-jarig bestaan van het Verdrag van Rome in 2007, het 10-jarig bestaan van de Economische Monetaire Unie in 2009 en het invoeren van de euro, in 2012 tien jaar geleden.

Op basis van een wedstrijd tussen alle munthuizen van de eurozone heeft een professionele jury tussen 23 en 27 maart 2015 uit zowat 62 ontwerpen voor de nieuwste herdenkingsmunt de beste vijf ontwerpen geselecteerd. Met fierheid berichtte de website *Parakalo – Griekenland van Athene tot Zakynthos* over het verloop van deze wedstrijd:

Herdenkingsmunt EU krijgt Grieks ontwerp

Op 29 juni 1985 werd de blauwe vlag met de 12 sterren ingevoerd als het officiële embleem van de Europese Unie. De speciale herdenkingsmunt die verschijnt om de 30ste verjaardag van de Europese vlag te vieren, krijgt een Grieks ontwerp.

George Stamatopoulos, graveur van de Griekse centrale bank, won de prijsvraag voor het ontwerp van de €2-munt. Het design toont twaalf personen die een menselijke keten vormen rond de EU-vlag.

Meer dan honderdduizend mensen uit de eurozone brachten online hun stem uit op een van de vijf inzendingen die door een preselectie waren gekomen. Het Griekse ontwerp haalde het met ongeveer 30%. Stamatopoulos won in 2008 ook de ontwerpwedstrijd voor de herdenkingsmunt die werd geslagen voor het tienjarig jubileum van de euro. Op die munt stonden een eurosymbool en een afbeelding van een 'stokmannetje', een poppetje in de stijl van een grottekening.

De herdenkingsmunt voor de 30ste verjaardag van de EU-vlag wordt vanaf juli door alle eurolanden uitgegeven. Er komen ongeveer 75 miljoen stuks in omloop. Het is de vierde gezamenlijke Europese herdenkingsmunt. De eerste werd in 2007 geslagen."

(<https://parakalo.wordpress.com/2015/05/28/herdenkingsmunt-euro-krijgt-grieks-ontwerp/>)

De vier andere genomineerde ontwerpen

EEN NIEUW BRITS £1-STUK

Omdat de *Royal Mint* in Groot-Brittannië in 2017 een nieuw £1-stuk zal invoeren, richtte ze zich al in de loop van 2014 tot heel de natie om een ontwerp in te dienen voor de keerzijde, onder het motto: 'Maak je eigen muntstempel! Maak je eigen ontwerp!'

Zowel Jan Publiek als professionele kunstenaars en ontwerpers konden meedoen. Konden ... want de ontwerpen dienden uiterlijk op 30 oktober 2014 bij de bevoegde instantie te zijn toegekomen. En ... zoals het echte Britten betaamt uiterlijk om 23.59 uur: 23 59 30 10 2014.

Uiteraard waren de deelnemers aan een hele reeks voorwaarden gebonden. Zonder te gedetailleerd te willen zijn wil ik er enkele noemen:

- De keerzijde van het nieuwe muntstuk moest op een duidelijke en ondubbelzinnige manier het Verenigd Koninkrijk tot zijn recht laten komen.
- Welke inspiratie de ontwerper ook had, het resultaat ervan moest naar Groot-Brittannië verwijzen. Dit kon met symbolen, emblemen, heraldiek, woorden, details van de natuur, door de mens gemaakte structuren zoals gebouwen en monumenten, Britse verworvenheden, sociale, politieke of culturele aspecten, Britse instellingen.
- Er diende voor gezorgd te worden dat de ideeën onmiddellijk door de mensen konden begrepen worden.
- En het ontwerp moest in bi-metaal kunnen geslagen worden, met een goudkleurige buitenring en een zilverkleurige kern.
- Het ontwerp mocht zowel de binnencirkel als de buitenring overlappen.
- Het nieuwe stuk moest 12-zijdig zijn, net zoals de vroegere 3 pence-stukken, die hieronder worden afgebeeld

3 pence - 1937 - George VI

3 pence - 1964 - Elizabeth II

De minister van Financiën George OSBORNE heeft intussen de winnaar voor de keerzijde van de nieuwe £1-munt bekendgemaakt. Dit ontwerp is gebaseerd op het kunstwerk van de 15-jarige David PEARCE uit Walsall.

Het toont het embleem van ieder onderdeel van het Verenigd Koninkrijk: de roos voor Engeland, de prei voor Wales, de distel voor Schotland en de klaver voor Noord-Ierland. Deze vier planten/bloemen ontspruiten uit één enkele stam binnen een kroon.

Het ontwerp van David PEARCE is met de hulp van de numismatische kunstenaar David LAWRENCE verfijnd; voor de belettering deed Stephen RAW dat.

Of de voorzijde de beeldenaar zal dragen van Queen Elizabeth II, één van de langst levende én regerende vorsten ter wereld, zoals die tot in 2014 werd gebruikt (naar een ontwerp van Ian RANK-BROADLEY, zie de *maquette hier-naast*) is niet zeker, want vanaf 2015 wordt voor de pasmunten een nieuwe beeldenaar gebruikt van de hand van Jody CLARK, die als graveur aan de Royal Mint is verbonden; deze beeldenaar (zie *hieronder*) zal dus vermoedelijk ook de voorzijde van het nieuwe twaalfzijdige pondstuk sieren.

Dynamiek van de *Royal Mint*, eerst nog zonder inbreng van Jan met de pet

Sinds de invoering van het decimaal muntstelsel in het Verenigd Koninkrijk, op 15 februari 1971, heeft de Britse munt zowel de beeldenaars als de keerzijden van de munten vaak gewijzigd, en dit van alle nominale waarden, maar zeker van de £1-stukken, waarop ik me dan ook even wil focussen.

De beeldenaars op een rij

*Ontwerp Arnold
MACHIN (1968-84)*

*Ontwerp Raphael
MAKLOUF (1985-97)*

*Ontwerp Ian RANK-
BROADLEY (vanaf 1998)*

Ontwerp van Jody CLARK (vanaf 2015)

De keerzijden door de jaren heen

Afbeelding	Jaartal	Informatie over het ontwerp en de ontwerper
	1983 1993 2003 2008	Koninklijk Wapen symboliseert het United Kingdom Randschrift: DECUS ET TUTAMEN (<i>een orna- ment en een beveiliging</i>) Ontwerp: Eric SEWELL Oplage: 623.304.510
	1984 1989	De distel en de koninklijke diadeem symboli- seren Schotland Randschrift: NEMO ME IMPUNE LACESSIT (<i>niemand zal mij ongestraft tergen</i>) Ontwerp: Leslie DURBIN Oplage: 216.837.002
	1985 1990	De prei en de koninklijke diadeem symboli- seren Wales Randschrift: PLEIDIOL WYF I'M GWLAD (<i>waarachtig/trouw ben ik t.o.v. mijn land</i>) Ontwerp: Leslie DURBIN Oplage: 325.700.051
	1986 1991	De vlasbloem en de koninklijke diadeem sym- boliseren Noord-Ierland Randschrift: DECUS ET TUTAMEN Ontwerp: Leslie DURBIN Oplage: 48.853.076
	1987 1992	De eik en de koninklijke diadeem symboliseren Engeland Randschrift: DECUS ET TUTAMEN Ontwerp: Leslie DURBIN Oplage: 75.618.989

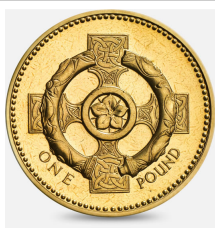
- 1988 Het koninklijk wapenschild symboliseert het United Kingdom
 Randschrift: **DECUS ET TUTAMEN**
 Ontwerp: Derek GORRINGE
 Oplage: 7.118.825

- 1994 De klimmende leeuw symboliseert Schotland
 Randschrift: **NEMO ME IMPUNE LACESSIT**
 Ontwerp: Norman SILLMAN
 Oplage: 29.752.525

- 1995 De gaande draak symboliseert Wales
 2000 Randschrift: **PLEIDIOL WYF I'M GWLAD**
 Ontwerp: Norman SILLMAN
 Oplage: 144.000.001

- 1996 Een Keltisch kruis met een pimperl in het centrum omringd door een oude *torc* (een gesmeed sieraad) symboliseert Noord-Ierland
 2001 Randschrift: **DECUS ET TUTAMEN**
 Ontwerp: Norman SILLMAN
 Oplage: 153.854.065

- 1997 Drie stappende en aankijkende leeuwen symboliseren Engeland
 2002 Randschrift: **DECUS ET TUTAMEN**
 Ontwerp: Norman SILLMAN
 Oplage: 134.935.450

- 2004 Een afbeelding van de Forth Railway Bridge, een spoorwegbrug in Schotland
 Randversiering: decoratieve patronen symboliseren bruggen en wegen
 Ontwerp: Edwina ELLIS
 Oplage: 39.162.000

- 2005 Een afbeelding van de Menai Bridge in Wales
 Randversiering: decoratieve patronen symboliseren bruggen en wegen
 Ontwerp: Edwina ELLIS
 Oplage: 99.429.500

- 2006 Een afbeelding van de Egyptian Arch Railway Bridge in Noord-Ierland
 Randversiering: decoratieve patronen symboliseren bruggen en wegen
 Ontwerp: Edwina ELLIS
 Oplage: 38.938.000

- 2007 Een afbeelding van de Gateshead Millennium Bridge in Engeland
 Randversiering: decoratieve patronen symboliseren bruggen en wegen
 Ontwerp: Edwina ELLIS
 Oplage: 26.180.160

- 2008-14 Het koninklijk wapenschild symboliseert het United Kingdom
 Randschrift: **DECUS ET TUTAMEN**
 Ontwerp: Matthew DENT
 Oplage: > 202.778.430 (2008-13)

- 2010 Een afbeelding van de badges van de hoofdsteden van het VK, met focus op Belfast
 Randschrift: **PRO TANTO QUID RETRIBUAMUS**
(als teruggave voor zoveel, wat zullen we geven)
 Ontwerp: Stuart DEVLIN
 Oplage: 6.205.000

- 2010 Een afbeelding van de badges van de hoofdsteden van het VK, met focus op Londen
 Randschrift: **DOMINE DIRIGE NOS** (*Heer, leid ons*)
 Ontwerp: Stuart DEVLIN
 Oplage: 2.635.000

- 2011 Een afbeelding van de badges van de hoofdsteden van het VK, met focus op Cardiff
 Randschrift: **Y DDRAIG GOCH DDYRY CYCHWYN** (*de rode draak leidt de weg*)
 Ontwerp: Stuart DEVLIN
 Oplage: 1.615.000

- 2011 Een afbeelding van de badges van de hoofdsteden van het VK, met focus op Edinburgh
 Randschrift: **NISI DOMINUS FRUSTRA** (*zonder God is alles tevergeefs/nutteloos*)
 Ontwerp: Stuart DEVLIN
 Oplage: 935.000

- 2013 Afbeelding van een roos en een eikenblad als embleem van Engeland
 Randschrift: **DECUS ET TUTAMEN**
 Ontwerp: Timothy NOAD
 Oplage: 5.270.000

- 2013 Afbeelding van een prei en een narcis als embleem van Wales
 Randschrift: **PLEIDIOL WYF I'M GWLAD**
 Ontwerp: Timothy NOAD
 Oplage: 5.270.000

- 2014 Afbeelding van een vlasbloem en klaverblad als embleem van Noord-Ierland
 Randschrift: **DECUS ET TUTAMEN**
 Ontwerp: Timothy NOAD
 Oplage: 5.780.000

- 2014 Afbeelding van een distel en de blauwe campanula als embleem van Schotland
 Randschrift: **NEMO ME IMPUNE LACESSIT**
 Ontwerp: Timothy NOAD
 Oplage: 5.185.000

Nog enkele specificaties van deze pondstukken

Metaal/allooi	Cu 70% – Ni 5,5% – Zn 24,5%
Massa	9,50 g
Diameter	22,50 mm
Munt	De <i>Royal Mint</i> in Llantrisant, Pontyclun

Toen de *Royal Mint* in de loop van 2014 een beroep deed op de bevolking voor het ontwerp van het nieuwe £ 1-stuk, was ze niet aan haar proefstuk toe.

Inderdaad, ook voor de Olympische en de Paralympische Spelen die in 2012 in Londen plaatsvonden, rekende deze instelling op de hulp van het publiek. In de jaren voorafgaand aan deze internationale sportwedstrijden kon elke geïnteresseerde één of meerdere ontwerpen insturen voor de productie van 29 verschillende 50 pence-stukken. Deze 29 ontwerpen moesten verschillende olympische en paralympische sporten voorstellen, zoals zwemmen, boksen, gymnastiek, boccia (een werpsport geschikt voor sporters met een hersenverlamming of zware motorische beperkingen, vergelijkbaar met petanque), goalball, enz.

De toekomstige munten dienden wel een nieuwe, moderne en eerder stilistische look te hebben.

Logo's van de Olympische (1) en Paralympische Spelen (2) London 2012

(1)

(2)

Kinderen aan de slag

In januari 2009 werd de *Blue Peter Competition*, gelanceerd, een populair Brits televisieprogramma voor kinderen. Deze wedstrijd gaf kinderen van het Verenigd Koninkrijk tussen 6 en 12 jaar de kans om een 50 pence-munt in verband met deze wereldspelen te ontwerpen, met als thema atletiek.

De oproep ontving wel 17.000 reacties, een recordinzending! Daarop volgde een lange procedure waarbij een panel van deskundigen werd betrokken: onafhankelijke experts, de *Royal Mint*, de BBC, London 2012 en het Internationaal Olympisch Comité werden erbij gehaald.

Uiteindelijk deed een adviescommissie van de *Royal Mint* een aanbeveling, waarop de winnende inzending door het Ministerie van Financiën en door Hare Majesteit de Koningin werd goedgekeurd.

Deze competitie voor kinderen werd gewonnen door de negenjarige **Florence JACKSON** uit Bristol. Hiermee schreef ze geschiedenis, want het was de allereerste keer dat een kind de keerzijde van een wettig betaalmiddel ontwierp.

Specificaties van de munten

Voorzijde	Hoofd van Elizabeth II (ontwerp van Ian RANK-BROADLEY)
Uitgiftejaar	2009 (ontwerp van Florence JACKSON) en 2011 (de andere)
Nominale waarde	50 pence
Massa	8,00 g
Diameter	27,30 mm
Metaal/allooi	Cu-Ni
Kwaliteit	Brilliant uncirculated
Presentatie	In een muntkaart en als losse munt
Fabricatie	De <i>Royal Mint</i> in Llantrisant, Pontyclun

De winnares, Florence JACKSON met haar ontwerp op de keerzijde van de munt

We're in the money! 50 pence pieces designed by the public to mark the London 2012 Olympics go into circulation

Bovenstaande kop van de *Daily Mail Reporter* – geupdated: 11:32 GMT, 13 oktober 2012 – verscheen online: de 50 pence-stukken, door Jan Publiek ontworpen, worden in omloop gebracht.

Uit bijna 30.000 inzendingen werden de winnaars voor het ontwerpen van de 28 resterende keerzijden gekozen. Gewoon een doorsnee van de bevolking: een politieagent uit Manchester, een pakjesbrenger uit Reading, een radioloog uit Stoke, een bankbediende uit Preston, een parttime kok uit Cornwall en zelfs een 75-jarige maatschappelijk werker van Derby.

En de winnaars zijn ...

Hoewel de stukken (met uitzondering van het eerste) het jaartal 2011 dragen werden ze ook nog in de daaropvolgende jaren geslagen, tot minstens in 2014 en misschien ook nog daarna; de hierna opgegeven slagaantallen zijn dan ook misschien nog niet definitief.

De winnende ontwerpen

	Uitgifte jaar	Ontwerp
	2009	Atletiek Een atleet die over de lat springt, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan 50 PENCE Ontwerp: Florence JACKSON Oplage: 2.224.000
	2011	Watersport Een zwemmer ondergedompeld in het water, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan 50 PENCE Ontwerp: Jonathan OLLIFFE Oplage: 2.179.000
	2011	Boogschieten Een boog met getrokken pees, met bovenaan het logo van London 2012 (Paralympics) en onderaan 50 PENCE Ontwerp: Piotr POWAGA Oplage: 3.345.500
	2011	Badminton Een shuttle (pluimballetje) en badmintonacties rechts in de achtergrond, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan 50 PENCE Ontwerp: Emma KELLY Oplage: 2.133.500

2011 Basketball

Basketbalspelers tegen een achtergrond van een vergrote basketbal, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Sarah PAYNE

Oplage: 1.748.000

2011 Boccia

Een bocciaspeler in rolstoel die een bal gooit, met bovenaan het logo van London 2012 (Paralympics) en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Justin CHUNG

Oplage: 2.166.000

2011 Boksen

Een paar bokshandschoenen tegen een achtergrond van een boksring, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Shane ABERY

Oplage: 2.148.500

2011 Kanoën

Een figuur in een kano die slalomt, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Timothy LEES

Oplage: 2.166.500

2011 Wielrennen

Een wielrenner in een velodroom, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Theo CRUTCHLEY-MACK

Oplage: 2.090.500

2011 Ruitersport

Een ruiter die over een oxe springt, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Thomas BABBAGE

Oplage: 2.142.500

2011 Schermen

Twee duellerende schermers, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Ruth SUMMERFIELD

Oplage: 2.115.500

2011 Voetbal

Schematische uitleg van de buitenspelregel in het voetbal, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Neil WOLFSON

Oplage: 1.125.500

2011 Goalball (een balsport voor mensen met een visuele handicap)

Een goalballspeler die een bal gooit, met bovenaan het logo van London 2012 (Paralympics) en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Jonathan WREN

Oplage: 1.615.500

2011 Gymnastiek

Een turnster met een lint, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Jonathan OLLIFFE

Oplage: 1.720.813

2011 Handbal

Een handbalspeler die een bal gooit tegen een achtergrond van een handbalveld, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Natasha RATCLIFFE

Oplage: 1.676.500

2011 Hockey

Twee duellerende hockeyspelers, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Robert EVANS

Oplage: 1.773.500

2011 Judo

Een judoworp, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: David CORNELL

Oplage: 1.161.500

2011 Moderne vijfkamp

Een montage van de vijf pentatlon-kampen, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Daniel BRITAIN

Oplage: 1.689.500

2011 Roeisport

Een roeiboot met de weergave van enkele woorden die iets met het Olympisme te maken hebben, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Davey PODMORE

Oplage: 1.717.300

2011 Zeilsport

Drie zeilboten samen met een kaart van de kust van Weymouth afgebeeld, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Bruce RUSHIN

Oplage: 1.749.500

2011 Karabijschieten

Een karabijschieter met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Pravin DEWDHORY

Oplage: 1.656.500

2011 Tafeltennis

Twee paletten tegen een achtergrond van een tennistafel en -net, met bovenaan het logo van London 2012 (Paralympics) en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Alan LINDELL

Oplage: 1.737.500

2011 Taekwondo

Twee taekwondobeoefenaars in actie, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: David GIBBONS

Oplage: 1.664.000

2011 Tennis

Een tennisnet en -bal, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Tracy BAINES

Oplage: 1.454.000

2011 Triatlon

Een afbeelding van de drie triatlon-disciplines, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Sarah HARVEY

Oplage: 1.163.500

2011 Volleybal

Twee duellerende volleybalspelers, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Daniela BOOTHMAN

Oplage: 2.133.500

2011 Gewichtheffen

De contouren van een liftende gewicht-heffer, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Rob SHAKESPEARE

Oplage: 1.879.500

2011 Rolstoelrugby

Een rolstoelrubgyspeler in actie, met bovenaan het logo van London 2012 (Paralympics) en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Natasha RATCLIFFE

Oplage: 1.765.500

2011 Worstelen

Twee worstelaars in een stadion, met bovenaan het logo van London 2012 en onderaan **50 PENCE**

Ontwerp: Roderick ENRIQUEZ

Oplage: 1.129.500

BRONNEN

Coins of England & The United Kingdom – 48th Edition – Standard Catalogue of British Coins – Spink 2013

Joris FREDERICKX – Inscripties op Britse munten – nog niet uitgegeven artikel

Kranten

- De Standaard – http://www.standaard.be/cnt/dmf25022008_092
- Het Nieuwsblad – http://www.nieuwsblad.be/article/detail.aspx?articleid=DMF25022008_092
- Mail online – <http://www.dailymail.co.uk/news/article-1320135/London-2012-Olympics-50p-coins-designed-public-mark-Games.html>

Muntinfo nrs. 49, 56 en 60 van de Koninklijke Munt van België

Websites

- EU http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/cash/commemorative/10years_emu_en.htm
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:017:0010:0014:EN:PDF>
http://ec.europa.eu/economy_finance/the_euro/10yearcoin/home_nl.htm#
http://ec.europa.eu/economy_finance/index_en.htm
<http://euro-auflagen.de>
- KMI – <http://www.meteo.be/meteo/view/nl/69001-Over+het+KMI>
- Royal Mint – <http://www.royalmint.com/>
- Wikipedia – trefwoorden EMU, KMI, euro, Europese vlag